Lakialoite 47

Marjaana Koskinen /sd ym.: Lakialoite laiksi peruskoululain 102 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa ehdotetaan eräiden vuonna 1985 kunnallistettujen yksityisten kansakoulujen opettajien eläkeoikeuden turvaamista. Aloitteella saatetaan sairaalakouluissa toimineet erityisopettajat eläkeiän osalta samaan asemaan kuin peruskoulussa toimineet erityisopettajat.

PERUSTELUT

Sairaaloiden yhteydessä toimineet kansakoulut ovat 1.8.1985 siirtyneet sijaintikunnan peruskoulujärjestelmään. Sitä ennen koulut kuuluivat yleensä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain piiriin ja henkilökunta oli siis KVTEL:n mukaan vakuutettua. Poikkeuksen muodostivat Haukalan erityiskansakoulu ja Reumasäätiön yksityinen erityiskoulu, joiden henkilökunta oli vakuutettu työntekijäin eläkelain mukaan ajalta ennen 1.8.1985.

Edellä mainittuja sairaalakouluja ovat:

— Auroran koulu, Helsinki
— Haartmanin koulu, Helsinki
— Lastenlinnan koulu, Helsinki
— Kalliomaan koulu, Tuusula
— Kanervikon koulu, Lahti (perustettu 1.8.1985)
— Koivikkopuiston koulu, Tampere
— Haukkalan koulu, Jyväskylä
— Kukkumäen koulu, Jyväskylä
— Alavan koulu, Kuopio
— Reuman erityiskoulu, Heinola
— Kontinkankaan koulu, Oulu
— Tiilinmäen koulu, Pori
— TYKS:n erityiskoulu, Turku
— Ruutipuiston koulu, Seinäjoki.

Peruskoululain 102 §:n 4 momentin mukaan, jos yksityisen kansakoulun tai harjaantumiskoulun palveluksessa ollut 101 §:n nojalla siirretty opettaja on ollut oikeutettu kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (102/1964) mukaiseen eläkkeeseen, luetaan mainitun palvelussuhteen välittömästi ennen siirtoa edeltänyt aika 71 ja 73 §:n mukaiseen valtion varoista suoritettavaan eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi. Peruskoululain 101 §:n mukaan kunnanhallitus on voinut, em. koulujen ylläpitooikeuden siirtyessä kunnalle, siirtää koulun palveluksessa olevan henkilön hänen entistä tointaan tai tehtäväänsä vastaavaan peruskoulun, kunnan lukion tai kunnan iltalukion virkaan tai tehtävään sitä haettavaksi julistamatta.

Peruskoulua koskevien säännösten mukaan peruskoulun erityisluokanopettajalla on tietyin edellytyksin oikeus vanhuuseläkkeeseen 55 vuoden iässä. Edellytyksenä on mm., että hän on toiminut 15 vuotta entistä apu- tai tarkkailuluokkaa vastaavan luokan opettajana ja että hänellä on valtion eläkkeeseen luettavaa eläkeaikaa yhteensä vähintään 30 vuotta.

Edellä mainitut säännökset eivät koske opettajia, jotka ovat opettaneet yksityisessä kannatusyhdistyksen ylläpitämässä kansakoulussa ennen oppilaitoksen kunnallistamista. He ovat tuolloin olleet vakuutettuina työntekijäin eläkelain eivätkä kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain mukaan, eivätkä näin voi lukea hyväkseen tätä aikaa peruskoulun erityisluokanopettajan 55 vuoden eläkeikään vaadittavaan 15/30 vuoden eläkeaikaan.

Sama koskee opettajia, jotka odottamatta peruskoululain 101 §:ssä tarkoitettua kunnanhallituksen siirtotoimenpidettä ovat ennen kunnallistamista siirtyneet kunnan peruskoulun palvelukseen, yleensä erityisopettajiksi. Muodollisen tulkinnan mukaan, koska kunnanhallitus ei ole heitä siirtänyt vastaavaan virkaan tai toimeen esim. peruskouluun, he eivät saa lukea välittömästi siirtymistä edeltänyttä aikaa vaadittuun 15/30 vuoden eläkeaikaan.

Edellä mainittujen syiden johdosta opettaja, joka on epäonnekseen ollut eläkevakuutettuna väärän eläkejärjestelmän piirissä tai siirtoa odottamatta itse siirtynyt kunnan peruskoulun palvelukseen, pääsee eläkkeelle 55 vuoden sijasta vasta, kun em. 15 ja/tai 30 vuoden aika on täynnä, kuitenkin viimeistään 60 vuoden iässä.

Jos opettaja jää eläkkeelle 60 vuoden iässä, saa hän valtiolta eläkettä ainoastaan ajasta 1.8.1985 lukien, jolloin eläkeaikaa tähän mennessä on karttunut enintään vajaalta 12 vuodelta, eli kun noin kolmasosa eläkkeestä on ansaittu. Jos opettaja haluaisi saada TEL-eläkkeensä samasta ajankohdasta lukien, joutuisi hän varhentamaan tätä eläkettä viidellä vuodella, jolloin TEL-eläke pienenisi 30 %.

Aloitteen tekijöiden mielestä on eläkepoliittisesti perusteetonta asettaa samaa työtä tekevät erityisopettajat eläkeiän suhteen eriarvoiseen asemaan edellä mainituilla perusteilla. Aloitteen toteuttamisella ei ole taloudellisia vaikutuksia valtiontalouteen, koska ehdotettu lainmuutos koskee vain noin 10:tä erityisopettajaa. Lainmuutos on tarkoitus saattaa voimaan niin pian kuin mahdollista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

peruskoululain 102 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 27 päivänä toukokuuta 1983 annetun peruskoululain (476/1983) 102 §:n 4 momentti seuraavasti:

102 §

— — — — — — — — — — — — — — —

Jos yksityisen kansakoulun tai harjaantumiskoulun palveluksessa ollut 101 §:n nojalla siirretty opettaja tai opettaja, joka on itse siirtynyt entistä tointaan tai tehtäväänsä vastaavaan peruskoulun, kunnan lukion tai kunnan iltalukion virkaan tai tehtävään, on ennen siirtoaan tai siirtymistään ollut oikeutettu kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain (202/1964) tai työntekijäin eläkelain (395/1961) mukaiseen eläkkeeseen, luetaan mainitun palvelussuhteen välittömästi siirtoa tai siirtymistä edeltänyt aika 71 ja 73 §:n mukaiseen valtion varoista suoritettavaan eläkkeeseen ja perhe-eläkkeeseen oikeuttavaksi ajaksi. Valtion varoista suoritettavasta eläkkeestä ja perhe-eläkkeestä vähennetään kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain tai työntekijäin eläkelain mukainen eläke ja perhe-eläke siltä osin kuin se perustuu samaan palvelusaikaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

Tätä lakia sovelletaan eläketapahtumiin, jotka sattuvat lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 1997

Marjaana Koskinen /sd
Mikko Kuoppa /va-r
Annika Lapintie /vas
Helena Vartiainen /sd
Veijo Puhjo /va-r
Sirpa Pietikäinen /kok
Kari Rajamäki /sd
Pentti Tiusanen /vas
Sakari Smeds /skl
Raimo Holopainen /sd
Esko-Juhani Tennilä /va-r
Johannes Koskinen /sd
Arja Ojala /sd
Tuija Pohjola /sd
Tapio Karjalainen /sd
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Ville Itälä /kok
Päivi Räsänen /skl
Ilkka Kanerva /kok
Valto Koski /sd
Mikko Immonen /vas
Pirkko Peltomo /sd
Esa Lahtela /sd
Tarja Filatov /sd
Tuula Haatainen /sd
Reijo Laitinen /sd
Pekka Kuosmanen /kok
Kalevi Olin /sd